

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาและครุสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษานี้ ผู้วิจัยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา และ เปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษากับครุสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยดังนี้

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ กลุ่มประชากรแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ

1. ศึกษานิเทศก์ที่ทำหน้าที่ในวิชาสุขศึกษาในโรงเรียน ระดับมัธยมศึกษาสังกัดกรมสามัญศึกษาและสังกัดกรมพลศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ จำนวน 120 คน
2. ครุสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ปีการศึกษา 2531 ทั่วประเทศจำนวน 6,934 คน (ฝ่ายสถิติวิเคราะห์และวิจัยกองแผนงาน กรมสามัญศึกษา, 2531)

กลุ่มตัวอย่างประชากร

1. ประชากรคือศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาจำนวน 120 คน โดยแบ่งออกเป็นศึกษานิเทศก์สังกัดกรมสามัญศึกษา 15 คน ส่วนกลาง 3 คน เขตการศึกษา 12 คน สังกัดกรมพลศึกษา 105 คน ส่วนกลาง 9 คน เขตการศึกษา 24 คน และศึกษานิเทศก์จังหวัด 72 คน
2. กลุ่มตัวอย่างประชากรครุสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษาได้จากการสุ่มตัวอย่างแบบสุ่มหลายระยะ (กุฑมพร จามรมาน, 2530) และหาขนาด

ของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม โดยใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน (ประคอง วรรณสุต, 2528) ดังนี้

$$\text{สูตร} \quad n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

เมื่อ n = ขนาดตัวอย่างประชากร

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนต่ำที่จะยอมรับได้

เมื่อกำหนดระดับความมีนัยสำคัญเท่ากับ 0.05 จะได้ขนาดตัวอย่างประชากรอย่างน้อยที่สุด 378 คน แต่ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งสิ้นจำนวน 400 คน โดยมีขั้นตอนการสุ่มตัวอย่างดังนี้

1. จากจำนวนประชากรทั้งประเทศ 6,934 คน ใช้กลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งประเทศ 400 คน นำจำนวนครูสอนสุขศึกษาในแต่ละเขตการศึกษา ได้แก่ เขตการศึกษา กรุงเทพมหานคร และเขตการศึกษา 12 เขต ในส่วนภูมิภาค รวมเป็น 13 เขตการศึกษามาเทียบอัตราส่วนเพื่อหากกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา ตามสูตรดังนี้

จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา

$$= \frac{\text{จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรทั้งประเทศ} \times \text{ประชากรในเขตการศึกษา}}{\text{ประชากรทั้งประเทศ}}$$

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละเขตการศึกษา 13 เขต (ภาคผนวก ค)

2. เขตการศึกษากรุงเทพมหานคร มีจำนวนกลุ่มตัวอย่างประชากร คัดเลือกโดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) และกำหนดว่าให้คัดเลือกครูผู้สอนสุขศึกษา 1 คน ต่อ 1 โรงเรียน

3. เขตการศึกษาส่วนภูมิภาค ได้หาขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัดโดยเทียบสัดส่วนจากจำนวนครูสอนสุขศึกษาของแต่ละจังหวัดในเขตการศึกษานั้น และกำหนดว่า

ให้คัดเลือกครูสอนสุขศึกษา 1 คนต่อโรงเรียน โดยวิธีสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling) ได้ขนาดของกลุ่มตัวอย่างประชากรในแต่ละจังหวัด (ภาคผนวก ค)

4. สุ่มตัวอย่างโรงเรียนในแต่ละจังหวัด โดยวิธีสุ่มอย่างง่ายตามสัดส่วนที่ได้คำนวณไว้

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม (questionnaire) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น แบ่งเป็น 2 ตอน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบสำรวจรายการ (check list) จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 สมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา เป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (rating scale) 3 ด้าน จำนวน 84 ข้อ คือ

1. ด้านวิชาสุขศึกษา จำนวน 35 ข้อ
2. ด้านการนิเทศวิชาสุขศึกษา จำนวน 26 ข้อ
3. ด้านคุณลักษณะและเจตคติ ของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา จำนวน 23 ข้อ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. ศึกษาค้นคว้าจากหนังสือ เอกสาร วารสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและข้อคิดเห็นของบุคคลที่ทรงคุณวุฒิ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับการนิเทศการศึกษา การนิเทศวิชาสุขศึกษา ปรัชญาสุขศึกษา การสอนสุขศึกษา

2. ศึกษาหลักสูตรวิชาสุขศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น พุทธศักราช 2521 และมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2524

3. ศึกษาเกณฑ์และวิธีสร้างแบบสอบถาม ตามแบบของลิเคิร์ต (Likert) (บุญธรรม กิจปรีดาบริสุทธิ์, 2527)

4. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุม สมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา โดยการแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ และผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการสอนสุขศึกษา

การนิเทศศึกษา โดยแบ่งสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาออกเป็น 3 ด้าน

5. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งเกี่ยวข้องกับการสอนสุขศึกษา การนิเทศการศึกษา การนิเทศวิชาสุขศึกษาและการวิจัย จำนวน 10 ท่าน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ตรวจสอบความถูกต้อง ความเหมาะสมในการใช้ภาษา

6. นำคำแนะนำและข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ให้ถูกต้อง เหมาะสม

7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขเสร็จเรียบร้อยแล้วไปทดลองใช้ (try out) กับศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา สังกัดกรมพลศึกษาและครูสุขศึกษาในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา จำนวน 15 คน ทาค่าความเที่ยง (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha-coefficient) ได้เท่ากับ 0.97

8. ปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถามให้เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ ร่วมกับอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์อีกครั้ง แล้วจึงนำไปใช้กับประชากรและกลุ่มตัวอย่างประชากรในการวิจัยประชากร

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย เสนอกรมสามัญศึกษา และหน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา

2. กองการมัธยมศึกษา กรมสามัญศึกษา หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา และกรมสามัญศึกษาออกหนังสือถึงผู้บริหารโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา ศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมพลศึกษา และศึกษานิเทศก์ สังกัดกรมสามัญศึกษาเพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง และการส่งทางไปรษณีย์ โดยส่งแบบสอบถามถึงศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาจำนวน 120 ฉบับ ครูสุขศึกษาจำนวน 400 ฉบับ รวม 520 ฉบับ

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 มกราคม ถึง 28 กุมภาพันธ์ 2533

5. ได้รับแบบสอบถามคืนมาเป็นฉบับสมบูรณ์ รวมทั้งสิ้น 440 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 84.61 เป็นศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาจำนวน 114 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 95.00 และครูสุขศึกษา จำนวน 326 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 81.50

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามทั้ง 2 ตอน มาวิเคราะห์โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (Statistical Package for the Social Sciences-Version X : SPSS*) ของสถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ตามลำดับดังนี้

1. นำแบบสอบถามตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามมาแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง
2. นำแบบสอบถามตอนที่ 2 ความคิดเห็นของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาและครูสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษา มาดำเนินการโดยกำหนดค่าคะแนนดังนี้

ค่าคะแนน	ระดับความคิดเห็น	
4	เท่ากับ	มากที่สุด
3	เท่ากับ	มาก
2	เท่ากับ	น้อย
1	เท่ากับ	น้อยที่สุด

2.1 นำข้อมูลในตอนที่ 2 มาแจกแจงความถี่ หาค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) เป็นรายชื่อและสรุปรวมในแต่ละด้าน นำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง โดยแปลความหมายค่าเฉลี่ยเป็นรายชื่อ รายด้านและโดยส่วนรวมดังนี้

ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$)	ระดับสมรรถภาพ	
3.50 - 4.00	หมายถึง	สมรรถภาพมากที่สุด
2.50 - 3.49	หมายถึง	สมรรถภาพมาก
1.50 - 2.49	หมายถึง	สมรรถภาพน้อย
1.00 - 1.49	หมายถึง	สมรรถภาพน้อยที่สุด

2.2 เปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ย ความคิดเห็นระหว่างศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษากับครูสุขศึกษาเกี่ยวกับสมรรถภาพของศึกษานิเทศก์วิชาสุขศึกษาโดยส่วนรวม

รายด้าน และเป็นรายข้อ และโดยทดสอบค่า "ที" (t-test) ที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05
แล้วนำเสนอในรูปตารางประกอบความเรียง

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การคำนวณ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) และทดสอบ
ค่า "ที" (t-test) โดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป สำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์
(Statistical Package for the Social Sciences-version X : SPSS*) ของ
สถาบันบริการคอมพิวเตอร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย